

ԱՎԵՏԱԼԱՆԻ ԶԱՅՆ

ՈՉ-Ց ԼՐԱՆՈՒՄՆԵՐՆԵՐ ԵՒ ԱՆԿԱՆ ԿՐԾՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

AVEDARANI TSAIN

AN ARMENIAN RELIGIOUS MONTHLY

Բ. ՏԱՐԻ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1940

ԹԻԻ 10

«Որով փայտանա հոգին, որ կ'իջնէ ու կը հանգչի
անոր փայտ, անիկա է որ Սբ. Հոգիով կը սկսուի»:
(Յովհ. 4. 33)

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱԾԽԱՐԷ

Մեքոսականներու մեծ համագումար մը.— Մոյն համագումարին մէջ եր' որ տեղծուեցաւ Ամերիկայի մէջ մեծագոյն շարանուանութիւնը, որ 8 միլիոն անդամ կը հաշուէ: Ասիկա կարելի եղաւ տարիներ տեղ խորհրդակցութիւններէ ետք, մեքոսական զանազան շարանուանութեանց ի մի ձուլուելովը, որ պատահաւորաբար կը մնային մէկ դարէ ի վեր:

Միեւնոյն համագումարին մէջ որոշեցին բողոքագիր մը դրելը նախագահ Բուզիլէրին, Վասիլիանի մօտ ներկայացուցիչ մը որիմը ըլլալուն համար յանձին Մր. Մայրըն Թեյլորի:

Տ Բանի մը ամիս առաջ Եպիսկոպոսական Եկեղեցւոյն Ազգ. Ժողովը իր պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով որոշեց ստանալ խաղաղասէրներու համար չզինուորագրուելու արժանութիւն մը, որոնք խցի դիմ կը նկատեն պատերազմի մէջ մարդ սպաննելը: Ասիկա քաջ չնշանակեր՝ քե արձանագրուողները անպատճառ զերծ պիտի մնան զինուորական ծառայութենէ, բայց եւ այնպէս զօնիրեան ղիմում եղած է նկատի առնելը այս պարագան, եւ զինուորական ծառայութենէ զերծ կացուցանել այդպիսիները:

Երբ Միաց. Նահանգները նախկին մեծ պատերազմին մասնակցեցան, ալ տեսնեմ 64 հազար 693 հոգիներ ներկայացան իր անդամները ալ կրօնական մարմիններուն, որոնք դիմ են պատերազմի եւ խնդրեցին «ստանձնաշնորհ մը» խցումսն ստարկուիներու: Դիմողներուն մեծամասնութիւնը Գուէյթը եւ Մեքսիկայի եկեղեցիներու կը պատկանէին, որոնք ճանչցուած են կառավարութեան կողմէ իր հաւատարմով բացարձակապէս խաղաղասէրներ: Ասանկէ ալ միայն 3189 հոգիներ ընդունուեցան իր արտաքին պատմական պատկանողներ:

Տ Սբ. Գիրք մը որ աշխարհի քրիստոնէական կ'ընէ.— Սբ. Գիրք մը որ երեւոյն է կիս տարուան մէջ շատ մը տեղերէ անցաւ, նախորդեց աշխարհի շուրջը: Ս. Եպիսկոպոսի կ'ունենայ 1936 ին զանազան տեղերէ անցնելու: Ամերիկայի Սեն Լուիզ քաղաքին Եւրոպայի Ալիքսան Եր. Գրոգ աշխարհ յատուկ դասը ծախու կ'առնէ ուրը ուսիսի գեղեցիկ Աստուածաշունչ Մատեան մը՝ կաշիէ տաշի մը մէջ, եւ կը նուիրէ զայն Տոմ. Իվան Լի Նոքի, որ ալ տեսնէ մեքոսական հովիւ մըն եւ այժմ Եպիսկոպոսաւոր: Տոմ. Նոք համաշխարհային Կրօն. Գրոգի Ժողովին միասին կը տանի զայն: Ժողովը տեղի կ'ունենար Օպոյի մէջ, Նորվեյքի, եւ այդտեղ կը յանձնէ զիրք ուրիշի մը որ պիտի տանի զայն այդ վայր մը: Գիրքը կը բախտի Օպոյին Եւրոպ. Տանիմարտ, Գերմանիա ուր կը տարուի Մարդին Լուստին բնակած տեղը՝ Միլիթանդի: Արեւմտեան մէջ անկէ կը կարդայուի Պօղոսի քաղաքը միայն տեղին մէջ: Հասնելով Պաղեստին՝ ալ կը հետեւի Բրիտանիա քաղաքը նախապէս, Գալիլեայի՝ Երուսաղէմ: Գիրքը կ'ունի կ'առնէ Գաւիթի մէջ, եւ այնպէս կ'երեւի որ Եպիսկոպոսները զայն կարդացին ծառի ի ծառ, որովհետեւ հոն մնաց երկու տարի: Անկէ եղելով կը հասնի Մարտա, եւ ուր յորհուրդէն տեսնուի խաղաղութեան: Սիւս կայանը կ'ըլլայ Եւրոպայի, Չինաստան, Ռուսիոյ անկից անտիկանի քաղաք մը կը տանի զայն Զաքոն Զաքոնի կ'ըլլան, Սանգրանիս, Եւրոպ. Տիւրքիա եւ Բալկան: Անկէ ետեւըն Ալիքսան Եր. Գրոգ Բաթի տեղինը՝ Զոն Տօքթրը կը բերէ Սեն Լուիզ, ուրիշ մեկեմ եւ: Այս նախորդեցան ժամանակ անցած եւ 630 ձեռնարկ (որոնց մէջ շուրջ յորհուրդէն ձեռնարկ) եւ մնացած եւ գրեթէ անկասկած:

ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ՁԱՅՆ

ՈԶ-ՅԱՐԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆԿԱՆ ԿՐԾՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

AVEDARANI TSAIN

AN ARMENIAN RELIGIOUS MONTHLY

Արամատեր՝ Խ. Թ. ՍԱՐԳՍՆ —:— Propr. Rev. K. T. SARIAN

Խմբագիրներ }
Վեր. Խ. Թ. ՍԱՐԳՍՆ
Վեր. Թ. ԷՌՏՈՐ Ե. ՏՕՂԼՍՍՆ
Փր. Կ. Յ. ԹՈՒՄԱՆՍՍՆ

Բ. ՏԱՐԻ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1940

ԹԻԻ 10

ՈՐՆ Է ԱՆՀՐԱԺԵՀՏԸ

Ասկից 28 տարիներ առաջ երեկոյեան ժամը 10 էն ետքը պատահեցաւ *Թայքանի* բնուած հսկայ նաւուն ողբերգութիւնը՝ երբ բախեցաւ սառնալե-
րան մը: Այն ասեմուան այս մեծագոյն նաւը, այդ անուելի բախումէն 4 ժամ
ետքը ծովուն յատակը իջաւ:

Ինչե՛ր պատահեցան այդ չորս ժամուան մէջ՝ կարելի չէ գրի առնել
լիակատար կերպով: Մէկը կրնայ խօսիլ նաւուն պատճօնեաներուն եւ նաւագ-
ներուն հերոսական արարներուն վրայ: Ուրիշ մը կրնայ պատմել նաւագա-
խումբին եւ անոր ղեկավարին սառնասրտեան իրենց պատճօնը կատարելուն
վրայ, ինչպէս նաւագելով «Ա՛յ մօտ ըլլամ ինչի, ով Տէր» երգը, երբ նաւը
դանդաղօրէն կ'իջնէր իր հեղուկային գերեզմանը նամբորդներուն փղծկում-
ներուն, եւ աղէխաբէ լաց ու կոծներուն մէջսեղ: Տակաւին ուրիշ մը կրնայ
խօսիլ կարգ մը կիներու ի յայտ բերած վեհանձնութեան օրինակներուն վրայ,
որովհետեւ մերժեցին փրկութեան նաւակներուն մէջ տեղ բռնել, նախընտրելով
ծովամոյն մեռնիլ իրենց ամուսիններուն հետ:

Հոն՝ այդ նաւուն մէջ կար կիներ մը, արդէն տեղ մը գտնուած փրկու-
թեան նաւակին մէջ, կը փափաքէին այցելութիւն մը տալ իր խցիկին: Իրեն կը
շնորհուի երեք վայրկեան միայն: Նէ շուտով վեր կը մագլցի իր յարկաբաժի-
նը, կ'անցնի նեղ նրբանցքէն: Սենեակներուն դռները բաց են, եւ մէկ ալնար-
կով կը տեսնէ ոսկեղէններու, զոհարեղէններու ցան ու ցրիւ ըլլալը աս ու
անդ: Կարեւորութիւն չտաւ ոչ մէկ բանին, կը մտնէ իր սենեակը, հոն ալ կար
հարսուրթիւն մը, սակայն չդպիր անոնցմէ ոչ մէկուն, այլ իր բոլոր ունեցա-
ծին մէջէն կ'ընտրէ *երեք մարիկ* միայն եւ կը վերադառնայ նաւակը: Ասիկա
կատարելապէս հաւատարմութիւն մըն է, եւ ոչ յերիւածոյ:

Բանի մը ժամ առաջ երբ այդ կնկան բնուէր քէ մէկ ֆանի ճարից-
ները պիտի նախընտրէր իր բոլոր զոհարեղէններէն, պիտի չհաւատար: Բայց
մահուան մահասփիւռ շունչը փչեց եւ անա իրերու արժէքը հիմնովին փոփո-
խութեան ենթարկուեցան: Ի՛նչ որ արժէքաւոր էր՝ անարժէք դարձաւ, իսկ ի՛նչ
որ անարժէք կը նկատուէր՝ մեծ արժէք ստացաւ: Մեր Տէրը հարցումի ձեւով
կ'ըսէ, «Ի՛նչ օգուտ մարդուն որ բոլոր աշխարհը վաստի եւ իր անձը կոր-
սընցնէ»: Ի՛նչ արժէք ունին զոհարեղէնները երբ մարդ մահուան վտանգին մէջ է:

Իրեք նարինջը անօրին համար կենսական է, իսկ փայլուն փափուկ՝ անօգուտ:

Իրերու գնահատուիլը.— Ի՞նչպէս գնահատելու է իրերը, ի՞նչպէս զանազանելու է արժեքները՝ ոչ-արժեքաւորին: Մարդոց չափանիւթը սա՛ է.— ի՞նչ որ հազուագիւտ է, արժեքաւոր է: Ընթացիկ սխալ մըն է ասիկա որ պէտք է սրբագրուի: Իրերը արժեքաւոր են, ոչ թէ անոր համար որ հազուագիւտ են, այլ որովհետեւ *անհրաժեշտ են*: Անսարակոյս ոսկին հազուագիւտ մեծադ մըն է, իսկ երկաթը առատօրէն կը գտնուի: Սակայն պատերազմական նստելու, զոհապատ մեծնաններ որոնք այսօր բաղդուիտը դեր կը կատարեն ազգերու կեանքին մէջ, ոսկիէ չեն շինուիր: Այդ պարագային դերին մեծադին առատութիւնը օգուտ չունի, եթէ զորք մեծադը գոյութիւն չունի եւ կամ զայն զննելու կարելիութիւնը չկայ: Անպատիւ կիզիչ օգին մէջ, հարուստ նամբորդին համար ջուրը շատ աւելի արժեքաւոր է, քան իր ամեն ունեցածը: Արդ, իրերու արժեքը կը կայանայ այնտեղ, երբ անոնք մեզի համար *հախան եւ կենսական են*:

Հոգի՞ն թէ մարմինը.— Երբ իրերու գնահատման մասին է մեր խօսքը պէտք է յիշենք անմիջապէս որ, մարդիկ ի՞նչ բաներու ալ արժեք տան, Աստուած միայն մէկ բանի մեծագոյն արժեքը տուած է, ան ալ *մարդոց հոգիներն են*: Մարդիկ ստեղծուած են մարմինով եւ հոգիով: Թանկագին է մարմինը, անգին է հոգին: Աշխարհի մարդիկը հոս ալ կ'ընեն սխալ գնահատում մը, մարմինին տալով մեծագոյն արժեքը, բոլորովին անկեղծ քողով հոգին: Երբ անոնց մարմինները պարտաւ է, հոգիները մնացած է անխնամ ու անսուղ: Ո՞հ, որքա՛ն խնամակիր տալիս սա փնտրողի մարմնոյն, իսկ երեսի վրայ կը ձգուի անմահ հոգին:

Կան պարագաներ ո՛ւր անմահ հոգիներ կրող մարդիկ անպէտք կը նշկանուին: Ներկայ ողբերգութիւնը որ պատերազմ կը կոչուի, այդպիսի պարագայ մըն է որ մարդիկ անպէտք իրերու նման ջարդի կ'ենթարկուին օդի մէջ, ցամաքի եւ ծովու վրայ: Կարելի՞ է կոչել մարդը անպէտք երբ Քրիստոս իր կեանքը զոհած է անոր համար: Մարդը արժեք ստացած է ոչ թէ անոր համար որ բազմապատկուած է, զաւգացած, հմտութիւն պաշարած է, այլ որովհետեւ Յիսուս իր արեան գինով ծախու առած է զայն:

Հոգին կը փոխարինուի չնչին բաներով.— Մեր Տերը հոգիին արժեքը զտաւ աւելի բարձր քան աշխարհի իր ամբողջութեան մէջ: Մարդիկ յաճախ աշխարհային իրերը կը գերադասեն երկնային բաներու: Այս աշխարհի իրերը ունենալուն մէջ չէ սխալը, այլ երկրաւոր իրերուն համար յաւիտենականը գոհելուն մէջ: Մէկը կրնայ ըլլալ մեծափառքաւ եւ հարուստ ինչպէս եւ Մեծաշունք, բայց սնանկ յաւիտենականութեան համար, եւ երբ այս նիւթականը օր մը անցնի, ի՞նչ պիտի շահի հոգին երկինքի մէջ: — Ո՞հ, խեղճութիւն եւ քուտառութիւն պիտի ըլլայ իր բաժինը: Մէկը կրնայ շահիլ համբաւ եւ մեծ անուի, բայց ի՞նչ է օգուտը երբ հոգին կը ծախէ անունի եւ աստիճանի համար: Բոլոր մարդոց բերանները կրնան զովել մէկը, թերթերը կրնան հիւսել իր գովասանքը, սակայն Կենաց Դիմի մէջէն իր անունին բացակայիլը ի՞նչ ահաւոր է:

Այն կիներ գիտցաւ թէ մահուան ժամանակ ի՞նչ բան հարկաւոր էր իրեն: Մարիամ գիտցաւ այդ անհրաժեշտ մէկ բանը եւ «ընտելաց աղ աղէկ բաժինը, որ իմէ պիտի չառնուի»: Դուն ալ ընտելաց եւ քեզի անհրաժեշտ եղածը:

Խ. Թ. Ս.

“ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ ԶԱՅՆ”

«Աւետարանի Զայն»ը 20 տմսու է: Անոնք որ տեւականօրէն կը կարդան զայն, կը հաստատեն թէ՛ իր տարիքին համեմատ յառաջգիմութիւնն ու կատարելագործութիւնը եղած է աւելի քան ի՛նչ որ կ'ակնկալուէր, և անիկա կրնայ սեպուիլ Եգիպտոսի Հայ Աւետարանական թեմայի պարծանքը: Իր երեք խմբագիրներէն ոչ մէկը զայն ուրիշներուն յանձնարարելու նպատակաւ բան մը գրել ինծի առաջարկած չէ, ոչ ալ այդ սեղօնութեամբ ո՛րեւէ թերագրանք մը ըրած: Շատ տարիներէ ի վեր անոնց պահպանողականութիւնը, խօսքը և խօսքին Տէրը սիրող, հոգիներու փրկութեան համար անձկացող և այխտառող Աստուծոյ զաւակներ ըլլալը երբեք կտակածի տակ առնուած չէ: Մանաւանդ թերթին Պատասխանատու Տնօրէնին իրեն օժանդակ երկու յարմար ընկերներ հրաւիրելու մէջ ցոյց տուած աւատածեանութիւնն ու լայնախոհութիւնը իրաւամբ արժանի է գովեստի:

Թէ՛ Եգիպտոսի մէջ և թէ՛ ալ արտասահմանի մեր աւետարանական և կեղեցիկներն ու կազմակերպութիւնները բաժանորդագրուելով եթէ քաջալերեն գործը, Քրիստոսի թագաւորութեան համար լաւ ծառայութիւն մը մատուցած կ'ըլլան:

«Բանբեր», «Մարտնաթա» և «Օրական Մատուցներ» ի բաց առեալ խօսքէն, մեր ժողովուրդներուն մտաւոր և հոգեւոր կտրիքը հոգալու համար բաւական չեն: «Աւետարանի Զայն»ը անոնց համար կրնայ ըլլալ շատ գեղեցիկ յաւելում մը: Այս չորս հրատարակութիւններուն բաժանեցներուն ընդհ. գումարը անգլիերէն թերթի մը բաժնեգիրն անգամ չէ

(Եգիպտոսի մէջ անգլիերէն թերթի մը բաժնեգիրն մօտաւորապէս երեք Եգ. Ոսկի է), հետեւաբար մեր ընտանիքներէն ներս ամենուն ալ միասին մուտք գործելը, երկուսանք անտարակոյս օգտակար պիտի ըլլայ:

Աւետարանական գործը նեղմտութեան երեսէն, և միայն սրտով զբաղող և մտքի լուսաւորութեան կարեւորութիւնն չտեսողներուն կողմէ քիչ փնտա չէ տեսած: Միաքանի Սասուն ծոյ մարդուն տուած երկու լաւագոյն պարգեւներէն մէկը ըլլալուն՝ կը թուի թէ աւելի կարեւորութիւն տալ պէտք է այն հրամանին՝ որ կ'ըսէ. «Ձեր մտքին նորոգութիւնովը նորոգուեցէք»: Հետեւաբար որքան որ կարեւոր է սրտին նորոգութիւնը, այնքան ալ անհրաժեշտ կը նկատուի մտքին նորոգութիւնը: Ինչպէս որ կ'երեւի «Աւետարանի Զայն»ը այս կէտին ալ կ'այխտալի աւելի կարեւորութիւն տալ:

Առաքեալ Պօղոսին նախապէս ըստացած գոլճական և գամողիչական կրթութիւնը իր ապագայ կեանքին, և մանաւանդ Հռոմայեցւոց գրած թուղթին մէջ արտամարտօրէն ի յայտ բերած ուսուցումներուն մէջ քիչ բաժին չէ ունեցած: Տարիներ տաջ (այժմ Աղեքսանդրիայէն բացակայ) հաւաքը կտակածելի մէկ բժշկի մը հետ խօսակցութեանս, հետեւեալ ակնարկութիւնը ըրաւ. — «Աւետարաններու մէջ առարկելի կէտեր կտրելի է գտնել, սակայն կը տեսնե՞ս սա Պօղոս առաքեալը . . . » Թէ՛ համարութեան քով և թէ՛ հոգեւոր չրջանակի մէջ երեւան եկող զմուտութիւններէն մէկն ալ անձնապէս իր մտային և հոգեկան կարողութիւններուն աստիճանին վրայ ունեցած ազդեցութեանն յոռաջ կու գայ: Երբ պէտք է որ աւելի շատ ժամանակ տար սորվելու՝ սորվեցնե-

լու ելլել, ազիտութեան արդիւնքն է՝
եթէ պիտի գրէ կամ խօսի, անիկա
եթէ ամենակարճ կերպով գրէ կամ
խօսի, ուրիշներուն տեղի քիչ մնաս,
և տեղի չատ օգուտ կրնայ ունենալ,

որովհետեւ կեանքը կարճ է և ժամա-
նակը թանկագին:

(Վեր.) Ս. ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ

Աղեքսանդրիա, 19 Օգոստոս 1940

“ԿՐԱԿՈՎ ՊԱՏԱՄԱՆ ՏՈՒՈՂ ԱՍՏՈՒԱԾԸ”

Գ. ԹԱԳ. 18. 21-24

Այժմ, կրօնական հարցերու չուրջ
եղած վիճարանութիւնները առ հասա-
րակ կը մերժեն մարդոց մեծամաս-
նութեան կողմէ: Ուրիշ խնդիրներու
մասին արտայայտուելով՝ կրնաս քըն-
նութեան տակ անհիշ զանոնք քու
մտային ձգտումներուդ համեմատ, սա-
կայն արդի ընկերային չրջանակնե-
րուն մէջ արտօնութիւն չունիս որ և է
զազափոր մը յայտնելու կրօնական
նիւթերու չուրջ: Այս կեանքը վիճա-
րանութիւններով, վէճերով և պրպը-
տումներով լի է, ինչու որ, ճշմար-
տութիւնը լոկ այս կերպով կրնայ
հաստատուիլ: Եթէ կ'ուզես ապրանք
մը գնել, անոր անսակներուն կը նա-
յիս, կը հասկնաս անոր պինը՝ և կը
համաձայնիս: Վաճ առատունդ որպէս
սրտածնեայ ներկայացող երիտասար-
դը կը քննես, յետոյ ներս կ'անես:
Քաղաքակրթ խնդիրներու վրայ չես
կրնար ազդել, սակայն ոգատօրէն կը
յայտնես գաղափարներդ: Ասիկա մար-
դուս մէջ բնածին բան մըն է:

Եզրայի օրով կար տար նման
վէճ մը, և որպէս զի անոր վերջնա-
կան լուծում մը արտի, ան տուջար-
կեց որ երկու հակառակ կողմերը զս-
հեր մատուցանելով՝ ազօթեն իրենց
Աստուծոյն, և այն Աստուածը որ կը-
րակով կը պատասխանէ ճշմարիտ
Աստուածը տն ըլլալով: Թող իսրա-
յէլ զԱյն պաշտէ: Եւ ասոր հաւանու-

թիւն արտեցու:

Այս զէպքին (որ մեզի ծանօթ է)
մէջ մեր սուսմասիրութեան առար-
կայ պիտի ըլլայ ոչ թէ յարուցուած
վէճին պատճառը փնտել ու գանել,
հապա անոր պարունակած սկզբունքը:

I — Շատ վստահաւոր ե կրօնական
խնդիրներու շուրջ անորոց դիմ մը
բռնել:

Կեանքի որ և է հարցի մը չուրջ
կրնաս անորոյ գիրք մը ունենալ, սա-
կայն ոչ կրօնական հարցերու չուրջ:
Նախ հարկ է որ զանազանեք կրօն-
քը և անոր արտաքին արտայայտու-
թիւնները, այսինքն ծէսերը, Իսկա-
պէս կրօնքի արտաքին արտայայտու-
թիւնները իրենց արմէք ունին, սա-
կայն բոլորովին տարբեր բաներ են
բուն կրօնքն: Կրօնքը աւելի վեհ և
աւելի խորունկ բան մըն է այն ար-
տաքին արարողութիւններէն՝ որոնց
միջոցաւ կ'արտայայտուի: Մարդս
հարկ է որ բուն մը մէջ անոր բուն
սկզբունքը տեսնէ, այսինքն արտաքի-
նէն զիտէ ներքինը: Կրօնքի մը ու-
սուցումները խիստ կենսական են, մի-
այն ծանծաղամբան է որ կ'անտեսէ
զայն: Մեր նկարագիրը կը կազմուի,
և մեր յաւիտենական ճակատագիրը
կը վճուռի մեր հաւատալիքներով:

Ինչ է կրօնքը.— Կրօնքը անմա-
հութեան զգացումն է, այսինքն ուրիշ
ապագայ կեանքի մը գիտակցութիւնն

է: Կայ աւելի պայծառ աշխարհ մը և Ամենակալ մը, որուն պատասխանատու ենք մեր արարքներուն համար: Ասիկա անուշամտի իրողութիւն մըն է որ Սբ. Հոգւոյն ներգործութենէն զատ, կայ մարդու մէջ Աստուծոյ գոյութեան բնագոյնին գիտակցութիւնը:

Այժմ, ոմանք կը նկատեն թէ՛ կրօնքի արժէքը միայն այս աշխարհի համար է: Սակայն, անոր իսկական նպատակը մարդիկը այս աշխարհի մէջ պատրաստել է ուրիշ աշխարհի մը համար: Կրօնքը կ'զբաղի ապագայի հետ, ապագայ մը որ ժամանակով չի չափուիր, անիկա յաւիտենական է:

Կրօնը կ'զբաղի կեանքի գերազոյն արժէք ունեցող հարցերու հետ:

Կրնտա որ և է խնդրի մը շուրջ սխալած ըլլալով՝ որոշ չափով մը տուածել, սակայն պէտք չէ որ սխալինք կրօնական նիւթերու վրայով, ինչու որ, հետեւանք վտանգաւոր, և նոյնիսկ հոգեւորապէս մահացու կ'ըլլայ: Երբեմն երբ փողոցի մը մէջ սըխալ ուղղութեան կը հետեւես, և յետոյ հասկնալով սխալդ ետ կը դառնաս, և շիտակ ուղին կը բռնես: Ասիկա սխալ մըն է որ կրնայ շտկուիլ: Կրօնքը՝ կեանքի գերագոյն տարրերուն հետ չփում ունի, և ասոր մէջ առնուած սխալ մէկ քայլ մը թերեւս չշտկուի: Ասկից հինգ տարի առաջ կ'ուզէինք գիտնալ այն բոլոր բաները՝ զորոնք հիմա գիտենք, ինչու որ, պիտի չունենայինք այն դրամական և առողջական կորուստները՝ որոնց ենթարկուեցանք: Սակայն կորուստներու ամենաստեղծին հոգեկանն է: Դրամական կորուստի դարձմունք մը: Կրնտա վերսկսիլ այն բաները որոնց մէջ սխալած էիր:

Ո՛վ ընթերցող, ի՞նչ կը խորհիս ապագայ կեանքիդ համար, կը կարծես թէ յաւիտենականութեան մէջ

կրնտա սրբադերել սխալ ուղղութիւններդ, որոնց համեմատ ապրեցար: Եթէ հարցը «նիւն կամ երբեք»ի խնդիր է, ուստի ի՞նչ պիտի ընես . . . : Կրօնքը միայն կիրակի օրուան բան չէ, անիկա սերտ կապ ունի կեանքի բոլոր պարագաներուն հետ: Անոր մէջ առած քայլերդ չես կրնար փոխել, զացած տեղէդ չես կրնար դառնալ, այն ճամբորդութիւնը մի անգամ և ընդ միշտ է:

II — Կրօնական խնդիրներու մեջ որոշ դիմի մը ունենալ անկարելի է, առանց աստուածային երախաւորութեան:

Կրօնական հարցի մը շուրջ չես կրնար մտածանք ըլլալ եթէ վաւերացուած չըլլայ Աստուծոյ կողմէ: Գիրքի մը պարունակութիւնը հասկնալու համար հեղինակին անուան կրնայիս: Կրօնական խնդիրներու մէջնալ անհրաժեշտ է Աստուծոյ կնիքը: Մարդիկ սխալական են: Զկայ որ և է եկեղեցի մը և կամ անհատ մը, որ իր վրան հաճած ըլլայ այնպիսի հեղինակութիւն մը որ կարենայ վերջնական լուծում տալ կրօնական խնդիրներու:

Այս պարագային Եղիան չլիմարանցաւ:

Եղիային դէմ 450 հոգի կային: Շատեր կը խորհին թէ՛ մեծամասնութեան որոշումը կրօնական հարցերու շուրջ միշտ շիտակ է, սակայն այս կարծիքը սխալ է: Մարդիկ յաճախ կը նախընտրեն քաղել յայն ճամբայէն, և չափ քիչիւր՝ նեղէն:

Եղիան հաւատաց թէ՛ կը ծառայէր այնպիսի Աստուծոյ մը, որ կարող էր ինքզինքը պաշտպանելու: Ան կը հրաւիրէ իր հակառակորդները աղութիւն Անոր՝ որ երկինքն է, և կը կուտարէ այս աշխարհը, Անոր՝ որուն պէտք է հնազանդինք: Եղիան կ'ըսէ. «Թող երկինքը լսէ մեր ձայնը, և խօսի մեզի, ու հաւատարմք այդ ձայնին»: Եղիան ըսել ուզեց, կ'ուզենք կրօնք

մը որ Աստուած ինքը հաստատած ըլլայ, և որուն վրայ գտնուի իր կնիքը՝ Կրօնական հարցերը պէտք է որոշուին «կրակով պահապան տուող Աստուծոյ» կողմէ։ Ահաւասիկ կրօնական և փրկիսփայլական բոլոր գաղափարները պէտք է ենթարկուին այս փորձին։ Թող հրամմին անոնք որոնք ունին հակաքրիստոնէական վարդապետութիւններ, թող բերեն իրենց տրամաբանութիւնը փաստելու իրենց գաղափարները։ Սօսքս արդիականներուն է, որոնք կը պարծենան թէ՛ «կրօնքի մասին նոր տեսողութիւն» ունին։ Ես իրենց պիտի ըսեմ. «Թող ձեր արդիական տեսութեամբ կրակով պատասխանէ, և տեսնենք թէ ի՞նչ կրնայ ընել»։

Որքան ցաւալի է որ ներկայ կրթական հաստատութիւններն ու եկեղեցիները մեծամասնութեամբ այս ախտով վարակուած են։ Արդեօք անոնք կրցած են իրենց քարոզութիւններով կեանք մը փոխել, և զեռ կը ջանան աշխարհը բարելաւելու։ Եղիայի պէս ասպարէզ կը կարդանք այս դասակարգի քարոզիչներուն, թող մէջտեղ գան, բերեն իրենց քարոզութեանց արդիւնքները։ Փորձի թող ենթարկեն Սբ. Գիրքն ու քրիստոնէութիւնը բերելով իրենց գիտական, պատմական և այլ փաստերը։ Սբ. Գիրքը ինքզինքին համար կրնայ խօսիլ։ Առիւծ մը ինքզինքը կրնայ պաշտպանել։

Քրիստոս է այս Գիրքին նիւթը։ Ան է որ քեզի համար մեռաւ։ «Մինչեւ ե՞րբ երկու մտքի վրայ կը կազատ»։ Լսէ Անոր հրաւերը որ կ'ըսէ. «Ինծի եկէք . . . »։ Այժմ մարդիկ չեն ճանչնար զինքը։ Անիկա օր մը նորէն պիտի գայ որպէս «կրակով պահապան», դատելու համար աշխարհը։

Վեր. ԹԷՈՏՈՐ Ե. ՏԱՂԼԵԱՆ

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԴԺՈՒԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Բարեկամ մը յայտնեց ինծի եկեղեցիէն հեռու մնալուն պատճառը։ Կը կարծէր որ իր ըսածը կրնայ արդարացել իր ընթացքը։ Ան կը հաւատայ Յիսուսի, սակայն եկեղեցիին հանդէպ, զոր Յիսուս հիմնեց, հաւատքը մեծապէս զեղչեալ է։ Եկեղեցիին մէջի թերութիւնները տեսանելի են առաւելապէս անոնց որոնք եկեղեցիին համար որոշուած գործերը ընել յանձն կ'առնեն և որոնք պատասխանատու են անոր բարգաւաճման։

Մարդիկ իրենց ընտանիքներէն երեք հեռու չեն մնար, այսուամենայնիւ իտէսլ ընտանիք մը միայն բաժնետէղութիւններու և վէպերու մէջ գոյութիւն ունի։ Եկեղեցիին կատարեալ էակներէ բաղկացած վերացական մարմին մը չէ։ Անոր անդամները մարդիկ են որոնք ունին իրենց նախապաշարութեանը, խառնուածքի տարբերութիւններ, սխալական դատողութիւններ, զոնազան թերութիւններ, բայց անոնք մարդիկ են որոնք համար Բրիստոս մեռած է։

Ասիկա հին պատմութիւն մըն է։ Պօղոսին հաստատած եկեղեցիներէն Փիլիպպէի եկեղեցւոյն մէջ Եւոդիա և Սիւնաիք երկու կիներ էին որոնք իրենց վէճերով եկեղեցին կը քայքայէին, այնքան որ առաքելուը ստիպուեցաւ զրել և աղաչել որ միախորհուրդ շարժին։ Ուրիշ եկեղեցիի մը մէջ ակառաւոր մարդիկ հաւատքի կողմէ նուակոծութիւն կրեցին։ Ասիկա վրդովեցուցիչ էր, սակայն ծանօտողաւ տեղեր նետուած այս զեկու վարները եկեղեցիին դէմ փաստ մը չեն կրնար ըլլալ։ Կորնթոսի մէջ եկեղեցին պառակտուած էր այն վէճին

պատճառաւ թէ, քրիստոնեայ մը պէ՛տք է երթայ հանրային շուկան և միտ գնէ իր սեղանին համար առանց անհաւատարմութեան Քրիստոսի Արգիականութիւնը ծայր տուաւ ուրիշ եկեղեցիի մը մէջ՝ ուրոնալով Քրիստոսի մարմինով յարութիւնը՝ Պօղոս ուշադրութիւն գրաւեց այն քնասին՝ զոր կը կատարէին այդ լեզուագարնե-րը, և շարունակեց յինել եկեղեցիին եփեսոսի կարեւոր եկեղեցիին մէջ Դիոտրեփէս անուն մարդ մը կը տե-ջար առաջնութեան, առանց ունենալու պէտք եղած յատկութիւնները, և այնքան յառաջ գնաց որ ան անգի-տանալ սկսաւ առաքեալ Յովհաննէսը։ Այսպէս կ'ընթանայ Նոր Կտակարանին պատմութիւնը և անկէ ի վեր այդպէս կը շարունակէ։

Սակայն միշտ եւ ունեցած եմ այն մխիթարական գողափարը թէ մեր Տէրը այս բոլորը կանխատեսեց։ Սա-տանան կը փորձէ բարի մարդիկը հե-ռու մնալէ եկեղեցիէն, մարդկային տկարութիւններու պատճառաւ, միեւ-նոյն պատճառով Քրիստոս կը մղէ բա-րի մարդիկը զինուորագրուելու՝ ծա-ռայելու համար եկեղեցւոյն։ Սխալները եկեղեցիին մէջ, ուրիշ ո՛ր և է տեղէ մը աւելի գէշ կ'երեւանան։ Կեղծաւո-րութիւնը երեւան կու գայ երբ եկե-ղեցիէն ներս սպրդի ան։

Մարդոց բարձր փափաքներու հե-ռանկարին և Քրիստոսի բարոյական գեղեցկութեան վրայ ան կրնայ տես-նուիլ իր իսկական վիճակին մէջ։ Մարդիկ որոնք իւթոպիական (երե-ւոյկայական) եկեղեցի մը կը փնտռեն, երկրի վրայ զայն երբեք պիտի չկըր-նան գտնել։ Քրիստոսի սիրովը, համ-բերութիւնովը և կարեկցութեամբը յառաջ տանինք իր սեփական կազմա-կերպութիւնը՝ որ եկեղեցին է։

* *

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ՆԱԵՐԱՊԵՏՆԵՐԷՆ

Գ.

ԵՐԱՆՈՍ

(Շար. Գալստղ քիւէն եւ վերջ)

Տեղի ունեցող հեթանոսական ան-գթութեանց Երանոս տկանտես ե-զաւ, թէպէտ ինքը խուսափեցաւ ա-նոնցմէ, Հար. Գաղղիոյ մէջ բազմա-թիւ քրիստոնեաներ կային, կարելի չէր որ ամէնը սպաննուէին։ Անոնք որ աչքի կը զարնէին՝ բռնուելով պատժուեցան, մնացածները ահաբեկե-լու նպատակաւ, յիսոյ կը փնտռէին տկարները, որոնց համար հաւանակա-նութիւն կար որ տեղի տային, թէ-պէտ ինչպէս Փլանդինայի պարագա-յին՝ հալածիչներուն պարտութիւնը աւելի բացայայտ էր։

Երանոս խուսափեցաւ այդ բոլո-րէն Աստուծոյ նախախնամութեամբը, որովհետեւ զեւ Աստուծոյ եկեղեց-ւոյն մէջ իրեն համար ընելիք գործ կար, սակայն ինքը չխուսափեցաւ վախի պատճառաւ՝ յայտնի է այն ի-րողութեամբ որ՝ մնացած քրիստոնե-աներու կողմէ ինքը ընտրուեցաւ Հռոմի եպիսկոպոսին տանելու զէպ-քերուն նկարագրութիւնը ընող թուղ-թերը։ Սոյն թուղթերուն մէջ Լիոնի քրիստոնեաները կը յայտնէին իրենց փափաքը Հռոմի եպիսկոպոսին՝ որ Ե-րանոսը ընդունէր ոչ թէ միայն իրր եղբայր և ընկեր, այլ որպէս ետան-դագին զաւանդողն ու պաշտպանը հա-ւաաքին։

Լիոնի քրիստոնեաները ետքէն յոյց տուին թէ՛ Երանոս սրբան յարգ ու պատիւ կը վայելէր իրենց աչքին, որովհետեւ իրենց պատուական մար-տիրոսացեալ եպիսկոպոս Պատինոսին

յաջորդելու համար զինքը ընտրեցին որպէս իրենց եպիսկոպոսը, և 179 թուին եպիսկոպոս կարգուեցաւ Լիոնի եկեղեցւոյն, որ չարչարանքներու մէջէն ազնուացած դուրս եկած էր: Մեծ էին դժուարութիւններն ու վըտանգները հաւատքին՝ որով պիտի պայքարէր իր այս բարձր դիրքին մէջ: Անմիջապէս որ հալածանքը դադրեցաւ, ուրիշ չարիք մը ինկաւ եկեղեցւոյն վրայ, որ հերետիկոսութիւն կը կոչուէր, և որ աւելի գէշ էր քան հալածանքը:

Գիոսեան (Guostie) վարդապետներէն Մարկիոնի, Վալենտինոսի և Բասիլիոսի գաղափարները, որոնք բոլորովին կը խեղաթիւրէին քրիստոնէական վարպտապետութիւնները, ըսկաւն տարածուիլ Գաղղիոյ մէջ, և հաւատքի համար մեծ վտանգ պատճառել: Կ'ըսուի թէ, Երանոս ընդհանուր ժողովի մը հրաւիրեց երկրին եպիսկոպոսներն ու երէցները, բողոքելու համար այդ վնասակար մոլութեանց դէմ: Եւ նման յարձակումներու դէմ՝ եկեղեցիին համար միայուն պաշտպանողական մը պատրաստելու մեծ փոփառքն մղեալ, շարադրեց «Ընդդէմ Հերետիկոսաց» անուն մեծ արժէք և կարեւորութիւն ներկայացնող գիրք մը: Սոյն գիրքը գրուած էր յունարէն, սակայն բնագրին մեծ մասը կորսուած էր, մնացած փոքր մասը պահուած էր քրիստոնեայ պատմիչներուն կողմէ եղած մէջբերումներու շնորհիւ: Բարբերախառնար, սակայն, գործին հին լատիներէն թարգմանութիւնը գոյութիւն ունի, այնպէս որ նախնի գրողի մը այս թանկագին վկայութիւնը կորսուած չէ:

... Կարճ դադարէ մը ետքը, հալածանքը կրկին սկսաւ Ասատուծոյ Եկեղեցւոյն դէմ: Սեվերոս կայսրը, նախապէս քրիստոնեաներու հանդէպ

թոյլատու, ետքէն, սակայն, ծայր տըւաւ դառն հալածանքի մը անոնց դէմ, և հրամայեց որ խիստ պուտիմներ աւօրինուին քրիստոնեաներուն համար կայսրութեան ամէն կողմը: Մասնաւոր կերպով իր հալածանքը ուղղեց Գաղղիոյ եկեղեցւոյն դէմ, որովհետեւ ինքը համանուն նահանգին կառավարիչը եղած էր, և շատ լաւ տեղեակ էր տեղւոյն քրիստոնեաներու թիւին և անոնց ունեցած ազդեցութեան մասին: Անոր համար ամենէն ցաւալի կորուստը տեղի ունեցաւ տեղւոյն հաւատարիմ քրիստոնեաներուն մէջ, որոնց վրայ Երանոս եպիսկոպոս կարգուած էր, և գրեթէ սորոզվութեամբ բնաջինջ եղան:

Բոլորովին հաւանական է՝ որ Երանոս ինքը որպէս ամենէն աչքառու և ազդեցիկ դէմքը եկեղեցւոյն, չկըրցաւ խուսափիլ երբ այնքան շատեր կորսուեցան, սակայն քանի որ իր նահատակման վաւերական մէկ արձանագրութիւնը չունինք, ոմանք կը կասկածին թէ ինքն ալ զոհ գացած է: Ոմանք կ'ըսեն թէ, ան յախ չարչարանքի ենթարկուեցաւ և հուսկ յատոյ գլխատուեցաւ, և թէ այնքան բազմաթիւ քրիստոնեաներ կորսուեցան յիշեալ հալածանքի տառն որ փողոցներէն կը վազէր անոնց արիւնը:

Ասիկա, հաւանական է, տեղի ունեց. Տ. Տ. 202 ին երբ Սեվերոս կայսրը հրատարակեց հալածանքի սոյն հրովարտուող քրիստոնեաներու դէմ:

Երանոսի մասին մեր բոլոր կարգացածները և նոյնքան իր գրութիւնները, որոնք մնացած են, կը մզեն մեզ նկատելու զայն իբր մարդ մը որ ճշմարտապէս նուիրեալ և քրիստոնեայ նկարագիր մըն էր: Հերետիկոսութեան և մոլորութեան դէմ իր եռանդը չարգիւնեց զինքը՝ իրմէ մանր կէտերու մէջ տարբեր եղողներուն

հանգէպ թոյլատու և լայնասիրտ ըլլալու՝ եւ իր տեւական ու անխոնջ ջանասիրութիւնը իր թեմին վրայ հսկելու և անոր ուղղութիւն տալու տոյնպիսի ահաւոր և վտանգաւոր ժամանակներու մէջ, կ'ստիպէ մեզ սիրալիւ երախտագիտութեամբ մը պահելու մեր սրտերուն մէջ իր անունն ու յիշատակութիւնը:

Թարգ. Խ. Թ. Ս.

ՓԼԱՆԴԻՆԱ ԵՒ ԻՐ ԵՂԲԱՅՐԸ

Հոռմի և Փօքր Ասիոյ մէջ չէր միայն քրիստոնեաներու հալածանքը, որովհետեւ ուր որ Ս. Գիրքը կը քորոզուէր, կը գտնուէին այրեր և կիներ պատրաստ զոհելու իրենց կեանքերը քան թէ ուրանալ իրենց Աստուածը: Կարգադիրէն և Աղեքսանդրիայէն՝ Ափրիկէի մէջ, և Լիոնէն և Վիէնէն՝ Յրաճառայի մէջ, մենք ունինք շատ մը պայքարի մէջ յաղթողներուն անունները:

Թերեւս անոնց մօնէն հռչակաւորը Փլանդինա էր, խեղճ գերի աղջիկ մը, որ սորված էր ճանչնալ և սիրել Յիսուս Քրիստոսը: Իր տիրուհին նաեւ քրիստոնեայ մըն էր, բայց ան չատ կը վախնար որ իր գերին սպանաւորներու և անգթութիւններու վախէն իր կուռքերուն պիտի դառնայ: Բայց Փլանդինա գըտած էր մեծ զօրութիւն՝ Հզօրին մէջ, որ փրկած էր զինքը մեղքի գերութենէն, և փոխանակ վախնալով իր հալածիչներէն տեղի տալու, ինք զինքը դաւանեցաւ իբրեւ քաջասիրտ քրիստոնեայ մը և խրախուսեց ուրիշներ որոնք կը տարուբերուէին: Չարչարանք չարչարանքի ետեւէ կը աւերուէր խեղճ աղջիկին, ամէն ոք կը

զարմանային որ նա տակաւին կրնար ապրիլ:

Դահիճները զինք տանջելէ կը յոգնէին, և ինքը տակաւին ուժ ունէր ըսելու. «Ես քրիստոնեայ մըն եմ, և ոչ մէկ չար բան գործուած է մեր մէջ»: Կռապաշտները կ'ամբաստանէին քրիստոնեաները թէ պզտիկ մանուկներ կ'ուտեն, և ուրիշ սոսկաւ չի չարութիւններ կը կատարեն, սեյսեայ կ'աշխատէին ստիպել ըսելու զանոնք ծեծերու տակ որ ըսուածները ճիշդ են:

Հռոմայեցի քաղաքացիներ, եթէ քրիստոնեայ ըլլային, կը գլխատուէին, բայց Փլանդինա, խեղճ գերի աղջիկ մըն էր, պաշտպան չունէր, և իր չարչարանքները դարձնաւ սկստն: Ան կրկէս մը տարուած էր, ուր անգութ հռոմէական խաղեր կը սարքուէր, և հոն ձողի մը վրայ կախուեցաւ վայրենի դադաններէ պատառուելու համար: Սակայն, վայրի գազանները իրեն չգպչեցան, և երբ ուրիշ նահատակներ իրենց հալածիչներուն հասողութենէն անգին անցան և ստացան իրենց պատկները, Փլանդինա ապրեցաւ, և կրկին բռնա առաջնորդուեցաւ:

Սակայն, վերջապէս, վախճանը հասաւ: Խաղերու ամենավերջի օրն էր, և գերի աղջիկը պէտք էր որ մեռնէր: Փլանդինա վախ չունէր, և երբ հեթանոս խեղճներ կը գոռար և կ'ոռնար իր շուրջը, երիտասարդ մարտիրոսուհին հանդարտօրէն կը կենար անոնց դիմաց, իր եղբայրը քովը, պատրաստ բռնուելու իր բախտը:

Պօնտիկոս տառն եւ հինգ տարեկան պատանի մը, քաջաւերուած իր քրոջ յուսադրիչ ուրախ խօսքերէն, նաեւ ապացոյցը տուաւ քոջ նահատակութեան մը: Երկուքն ալ հրամայուած էին կուռքերը պաշտել և Քրիստոսի վրայ ունեցած հաւատքնին ու

րանալ, Անոնք հաստատ մնալով մեր-
ժեցին, Ամբոխը պահանջեց որ անոնք
անգութօրէն չարչարուին, իրենց այս
քաջութենէն կատարած: Բայց իրենց
ամէն ցուերուն մէջ, Փլանդինա և
Պօնտիկոս չուզեցին ուրանալ Քրիս-
տոսը: Ժամանակ մը վերջ Պօնտիկոս
մեռաւ, մինչեւ վերջը մխիթարուած
իր սիրելի քրոջ կողմէ, և յետոյ
Փլանդինա վիրաւորուած և արիւն-
լուայ, ուսկանի մը մէջ դրուեցաւ և
նետուեցաւ վայրի ցուլի մը առջեւ,
վայրի կենդանին իր եղջիւրներուն
վրայ վեր վար նետեց մինչեւ իր մեռ-
նիլը, ուրախանալով որ թոյլատրուած
էր տանջուիլ Յիսուս Քրիստոսի սի-
րոյն համար:

Անգլիեիէն Թարգմ.
ՀՐԱ. Ե. ՍՍ.ՐԵԱՆ

ՄԵՐ ՀԱՅ ԵՐԿՍԵՐ ՊԱՏԱՆԻՆԵՐՈՒՆ

ՓՈՔՐԻԿ ԵՐԳՉՈՒՀԻՆ

(Շար. Աստուգ թիւն և վերջ)

Ծերունին չպատասխանած երկու
մարդիկը ներս մտան: Փոքրիկը վեր
ցատկեց տեղէն և մեծապէս ուրախա-
ցաւ ճանչնալով իր բարեկամները, և
տարաւ զանոնք հիւանդին պառկած
տեղը: Հիւանդը երկարեց իր մաշած
և չոր ձեռքը անոնց և ըսաւ.

— Պարոններ, շատ չնորհակալ եմ
ձեզմէ: Քանի տարի է հիւանդ եմ և
յաճախ պատահած է որ ես և փոք-
րիկս անօթի մնանք: Տէրը վարձատրէ
ձեզ ձեր այդ բարեբարութեան համար:

Շուտով բացուեցաւ խօսակցու-
թիւնը և Պր. Բ.-ն առիթը ունեցաւ
այս վերջին ծայր թշուառութեան
վայրին մէջ տեսնելու հաւատքի զօ-

րութիւնը, որովհետեւ հակառակ այս
աննկարագրելի թշուառութեան մար-
դը իր կնոջ մահէն ետքը Աստուծոյ
հետ խաղաղութիւն և առատ մխիթա-
րութիւն ունէր: Երկու բարեկամներ
բաժնուեցան հիւանդէն, խոստանալով
կրկին այցելել զինքը:

Մէկ ամսուան ընթացքին յաճախ
այցելեցին իրեն: Հիւանդը օրէ օր
կ'իշնար և չնորհիւ երկու բարեկամ-
ներու հոգածութեան այլեւս ապրուս-
տի նեղութիւն չէին քաշեր, և երբ
օր մըն ալ մօտեցան այդ տունը հան-
դիպեցան յուզարկաւորութեան: Ծե-
րունին մեռած և փոքրիկ երգչուհին
բոլորովին մնացած էր որբ, անկից
զատ հիւանդ էր: Բարեկամները փոք-
րիկը գտան պառկած նոյն տեղը ուս-
կից Աստուած ազատելով տարեր էր
իր հայրը երկարատեւ հիւանդութե-
նէն ետքը: Նա առգոյն էր այդ վեր-
ջին օրերը անիկա բոլորովին փոխ-
ուած էր: Միայն թէ իր երեսին վրայ
կը տեսնուէր տեսակ մը փայլունու-
թիւն և կապոյտ աչքերը ուղղած կը
նայէր իր առջեւ նստած Պր. Բ.-ին
երեսին:

— Դուք սոստիկ հիւանդ ես, զա-
ւակս, ցաւդ շո՞տ է հարցաւց կարեկ-
ցաբար:

— Ո՛չ, պարոն, պատասխանեց նա
ժպտելով, ես ցաւ չեմ զգար, շատ եր-
ջանիկ եմ: Իմ հայրս գնաց երկինք,
Տէրը շուտով զիս ալ պիտի տանի:
Ժամանակ մը լուռ մնալէն ետքը ըս-
կաւ զարձեալ խօսիլ, ո՛հ, երանի թէ
կարենայի ձեզի համար երգել:

— Միթէ՛ կ'ուզէիր երգել:

— Ո՛հ, իմ սրտիս մէջ այն սի-
րուն երգերը շատ աւելի լաւ կը հըն-
չեն քան թէ սոսաջ: Հիմա այլեւս չեմ
կրնար երգել, բայց վերջ Յիսուսին
քովը զարձեալ պիտի երգեմ, այնտեղ
այլեւս հիւանդ չեմ ըլլար:

— Արդեօք այնքան շատ կը սիրես քու Փրկիչդ որ կ'ուզես իր քովը երգել, հարցուց Պր. Հ.-ն:

Այդ վայրկեանին երկնային ուրախութեան ճառագայթ մը լուսաւորեց փոքրիկին մեռնող զէմքը և նա սրտի խորերէն ըսաւ.

— Զայն կը սիրեմ, զԱ՛յն, որ իմ մեղքերս կրօմ է խաչին վրայ և հիմա զիս պիտի առնէ որպէս զի յաւիտեան իր քովը ըլլամ: Այո՛, ես զԱյն կը սիրեմ, բայց Ան զիս աւելի կը սիրէ, ոչ ոք կարող է սիրել զիս Անոր պէս:

Պր. Բ.-ն գետինը կը նայէր: Փոքրիկին ուրախութիւնը իր սեփական թշուառութիւնը ի յայտ բերաւ, և երկսայրի սուրի նման իր հոգւոյն մէջէն անցաւ հետեւեալ հարցումը. «Արդեօք դուն ալ կրնա՞ս ուրախ և հանդարտ մանր զիմաւորել»: Ակնարկ մը եւս նետեց իր փոքրիկ բարեկամուհիին ուրախութենէն փայլող զէմքին վրայ և ալիւս չկրցաւ գիմանալ, յաղթահարուած՝ զգացած յուզումէն սկսաւ բարձրաձայն լալ:

— Մի լաք, ո՛հ մի՛ լաք, խընդրեց փոքրիկը: Տեսէք ես ինչպէս ուրախ եմ — երջանիկ եմ, ես շատ նեղութիւն կը քաշէի երբ հայրիկս ու մայրիկս հիւանդ էին, բայց մայրիկս ըսաւ որ Տէրը չուտով վերջ պիտի տայ՝ ըստ ցաւերուն: Հիմա Ան վերջ պիտի տայ և ես շատ ուրախ եմ: Ան ա՛յնպէս առաջնորդեց որ քեզ գտայ ճաշարանը, դուք շատ բարիք ըրիք ինծի և հօրս, և հայրս ըսաւ որ Տէրը ձեզ պիտի օրհնէ: Բայց, ա՛խ, ես շատ յոգնած եմ և պիտի ուզէի քնանալ:

Նա քանի մը խօսքեր ալ խօսեցաւ յետոյ քունը տարաւ: Բարեկամները, լուռ իրարու նայեցան և յետոյ սկսան զարձնալ դիտել ննջողը:

«Իմ ամբողջ ունեցածս կու տայի,

ըսաւ Պր. Բ.-ն խզելով լուծթիւնը, եթէ իմ սիրտս ալ կարենար այդպիսի խաղաղութիւն վայելել»:

— Դուն կրնաս ձրի ստանալ, պատասխանեց բարեկամը: Եղիբ այդ փոքրիկին պէս որ միամտօրէն կը հաւատայ Յիսուսի: Թող Բրիստոս գերէ և հնազանդեցնէ միտքդ: Արդեօք պէտք չէ՞ որ միտքդ լռէ այսպիսի հաւատքի մը գիմաց, որ նոյն իսկ մահուան ժամուն այդպէս կ'երջանկացնէ այս խեղճ փոքրիկը: Պր. Բ.-ն լռեց, Աստուծոյ սիրոյն զօրութիւնը իր սիրտը յուզեց: Փոքրիկին քունը քանի մը ժամեր տեւեց, երկու բարեկամներն ալ իրենց համար սուրբ պարտականութիւն նկատեցին չթողուլ իրենց բարեկամուհիին մահուան այս ժամուն: Յայտնի էր որ իր վերջին ժամը տրագօրէն կը մօտենար: Շնչառութիւնը անկանոն էր, զէմքը հետզհետէ աւելի մահուան գոյն կը ստանար: Վերջապէս նա շարժեցաւ: Աչքերը կը դարձնէր այս ու այն կողմ, բայց կ'երեւէր որ նա այլեւս ոչ ոք կը ճանչնար:

Պր. Բ.-ն ծանրով հարցուց. «Երջանիկ ե՞ս»: Կ'երեւէր թէ մտիկ կ'ընէր, յետոյ աննկարագրելի զէմքով մը աչքերը դէպի վեր ուղղեց, ուրախութեան ճառագայթ մը տարածուեցաւ իր երեսին վրայ և իր վերջին ճիգը թափելով ձեռքերը վեր բարձրացուց և շնչեց, Յիսուս, — փառաւոր, — երգել»:

Ձեռքերը թուլցան և ինկան, յոգնած գլուխը ծռեցաւ բարձին վրայ, աչքերը հետզհետէ իրենց փայլը կորսնցուցին, և պզտիկ հոռուանք մը — և փոքրիկ երգչուհին գնաց վերի տունը, որպէս զի յաւիտեական օրհնութիւններ երգէ Գոտին որ զինքը պնտ էր:

Կարծես գետին գոմուած կեցած

էր Պր. Բ.-ն փոքրիկին գիտիին առ-
ջեւ: Զարմանալի է, այդ զօրաւոր
մարդը, որը ժամանակ մը իր անհա-
ւատութեանը մէջ կ'ըսէր. «Ես չեմ
կրնար ընդունիլ, ինչ որ չեմ հաս-
կնար» փշրուեցաւ տեսնելով հաւատ-
քի զօրութիւնը որ յայտնուեցաւ ա-
հեղ մահուան գիմաց: Իր խտտացած
սիրտը հալեցաւ: Այն որ չէր հասկը-
նար աչքով տեսաւ: Աւա՛ղ, իր փոք-
րիկ բարեկամութիւն ճակատը մար-
մարի պէս պող էր, անոր աչքերուն
կենսալից փայլը գացած էր, բայց
ամօգոյն կերպարանքին վրայ տարած-
ուած էր սուրբ խաղաղութիւնը: Յե-
տոյ գիմեց իր բարեկամին և լուրջ
ձայնով մը հարցուց.

— Կրնա՞ս ինձի հետ աղօթել:

Եւ այն փոքրիկ երգչուհիին
պտակած աեղը, որուն երգերը այլեւս
երկրի վրայ վերջ գտած էին, երկու
բարեկամներ ծունկի եկան և հառա-
չանքներ բարձրացուցին անհաւատին
մեղքերուն թողութեան համար, և
այդ հառաչանքները հետզհետէ փոխ-
ուեցան օրհնորգութիւններու: Անոնք
սկսան բարձրաձայն գոհնալ Աստուծ-
մէ իր փառաւոր շնորհքին համար:
Այն, շնորհքը յաղթած էր, Բ.-ն խա-
ղաղութիւն գտաւ հաւատքով և զըր-
կելով իր բարեկամը բացառանչեց.
«Օրհնա՛ւ է Աստուած, հիմա ես ալ
գիտեմ որ իմ մեղքերս յաւիտեանս
ջնջուած են»:

Սիրելի բերեցող, կրնա՞ս դուն ալ
այդպէս ըսել:

Արտասպառած «Բարի Լուր»-էն

Այն մարդը որ Սբ. Գրային ծանօթութիւն
ունի կրնայ բոլոր Սասանային գերին, այն
մարդը որ չունի այդպիսի ծանօթութիւն՝ պէ՛տ
է բոլոր: Ծանօթութիւնը բանալի է, Քրիստոս է
դուր, Քրիստոս կը բանայ երկինքը, ծանօթու-
թիւնը կը բանայ Քրիստոսը:

ՀԱՐՑՈՒՄ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

Հարց.— Ի՞նչ է իմաստը Յովն. 11.
16 ին ո՛ւր Թովմաս կ'ըսէ. «Եթե՛ս ալ
երթամք՝ որ անոր հետ մեռնինք»:

Պատ.— Երբ մեր Տէրը ըսաւ իր ա-
շակերտներուն թէ, «Եկե՛ք նորէն Հրեա-
սան երթամք, անոնք զարհուրեցան, նկա-
սելով որ կարճ ժամանակ առաջ հրեա-
ներ զինքն ապանակելու փորձեր կ'ստե-
ղեն և ինքն պրծաւ անոնց ձեռքէն հը-
րաշփով խիֆ, հետեւաբար կը վախճային
Յիսուսի համար: Ասկիւ յայտնի է ա-
նոնց առ' հարցումէն՝ «Հրեաներ հիմա
(այսինքն շատ չի որ) ինչ կը փնտրեն
խաղաղելու, նորէ՞ն հոն կ'երթաւ»: Թով-
մաս որ թաքիտ տեսաւ հաւատարմութեան
մէջ, Դաւարո-
սի մասին եղած խօսակցութեան միջոցին
դեռ կը մտածէր Յիսուսի Հրեասան եր-
թալուն գիշ հետեւանքներուն վրայ, և
անա դառնալով իր աշակերտակիցներուն
կ'ըսէ. «Եթե՛ս ալ երթամք՝ որ անոր հետ՝
այսինքն Յիսուսի հետ մեռնինք: Դաւա-
րոսի հետ մեռնելու խնդիր չկայ հոս
ինչպէս ունակ կը կարծեն:

Թովմաս դարձաւ իր քերականա-
տութեան մէջ կը նայէր իրենու մութ
կողմին և կը խորհէր՝ թէ այս անգամ
Յիսուս պիտի չկրնար ազատի հրեանե-
րուն ձեռքէն: Բայց ո՛ւր որ հաւատքը
թերի էր սերը յօժարաւոր էր իր վար-
դապետին հետ մեռնելու:

Հարց.— Երբ. 7. 25 և Ա. Յովն.
2. 1 համարները մեզի կ'ըսեն թէ Յիսուս
բարեխօս է, սակայն Յովն. 16. 26 ին
մէջ Յիսուս կ'ըսէ. «Ես չեմ ըսէր ձեզի
թէ ես ձեզի համար պիտի աղաչեմ Հօ-
րը»: Հոս հակասութիւն չի՞ տեսնուիր:

Պատ.— Մեր Տէրը յիշեալ գլխուն
մէջ կը խօսի Հոգւոյն Սրբոյ սնտու-
քեան վրայ որ ինչ յետոյ պիտի սկսէր:
Գալիս այդ նոր սնտութեան մէջ պիտի

եր աղօթք մասնացանկին ուղղակի Հօրք՝ Իր անունովը: Մինչև այն աստեղ իրենց խնդիրները կը մասնացանկին Յիսուսի քանի որ Ան իրենց հետևեալ էր: Ինքը երկինք անուշիկեմ ետքը այդչա հասարակութիւն պիտի ունենային Հօրեկե խնդրելու ուղղակի (Հմ. 23): Ասիկա, սակայն, չէր նշանակեր որ Յիսուսի բարեխօսութեան պէտք պիտի չունենային: Ընդհանրապէս, իրենց պարստիպանութիւնն էր յետադարձ երկրի վրայ Հօրը մօտենայ իրենց աղերսանքը մասնացանկուն, իսկ Յիսուս պիտի բարեխօսէր իրենց համար երկինքի մէջ, որպէսզի իրենց խնդիրքը շուտիւն էր պատասխանուին: Երբ կ'ըսէր քե՛ «Իմ անունովս ինչ որ խնդրեմք Հօրեկե, պիտի արեմք» անոյ կ'ակնարկէր իր բարեխօսութեան պաշտօնին:

Ս.

նե եւ ցրուե եղբայրական սեր հաւասարակէս բոլոր մարդոց միջեւ:

ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ.—

2 Պետ. 1. 5-7 ին մեջ կայ եօթը բաներու յաւելումը: Բաւական կարեւոր ցանկ մըն է անիկա: Բայց օրհնեալ խոստումը որ կը յաջորդէ՝ մեծապէս կը վարձատրէ:

Սոյն չորս գործողութիւնները անհնօրեայ կեանքի մէջ ի գործ դիր եւ հոգ ար որ Տէրը հանկէ քու արեւոր արեւմտեան եւ հոն դեռ Իր արքայութիւնը: Բազմապատկէ օրհնութիւններդ եւ ձիրքերդ, ինքզինքդ զատէ Բրիստոսի դրոշմը կրողներուն դասուն կողմը որուն Ան պիտի արայ այն բոլոր խոստումները զորս կ'ընէ Մատթ. 6. 33 ին մէջ:

“ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ ԶԱՅՆ”

ԲՈՒՍԲԱՆԱԿԱՆ ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՆԵՐ

♦

ՀԱՆՆՈՒՄ.—

Հասուե աշխարհին, մարմնին եւ Մասանային: Մնացածը, մասնոր հոգիդ դիր Մասնոյ սեղանին վրայ ողջակեզի մը նման եւ ձգե զայն հոն:

ԲԱԶՄԱՊԱՏԵՆՈՒԹԻՒՆ.—

Յանի սերունդ որ Մասնոյ խօսքն է, եւ հնձե, հոգիներու հունձք մը: Հաշիւապատկէ բազմապատկող եղիր: Ոչ մեկ բան այնքան կրնայ օգնել Մասնոյ բազաւորութեան, որքան այս քննակի գործիքներ:

ԲԱԶԱՆՈՒՄ.—

Քու եկամուտդ այնպէս բաժնէ որ կարողանաս արդար Տէրոջ Իր աստուծոյն եւ շատ աւելին՝ երբ կարելի է: Արքուն ժամերդ բաժնէ անկէ սերտորութեան եւ աղօթքի ժամանակ արդար: Բաժ-

«Աւետարանի Զայն» սինձէ 20 այլըզ արք: Օրու տէ՛վումի օգտւանւար թափաղէ քանդակէ՛ր քի սիննինէ կէօրէ օնըն թէրապղը վէ թէքէմմիւլիւ մէմուլտան զիյաթէ օլուպ Մարըր էրմէնի Աւետարանըղը իչիւն մուճիպի իֆթիխար սայըրապիլիւր: Օրուն իւչ մուհարրիբլէրինտէն հիչ պիլիւ օնու թափսիյէ Եօլլու պիր չէյ Եաղմաղըղըմը թէքիլիֆ Եաթսալիմա էթմէմիլ տիրլէր: Հէր իւչիւնիւնտէ, չօգ սէնէլէրտէն պէրու պաճպանողական, Բէլամը վէ օնուն սահպիլինի չօգ սէվէն վէ ճանլարըն խէլաւընա հաթէթքէչ վէ զալրէթքէչ էվլաա Ուլլա օլտըգլարընա չիւպհէ օլմամըն արքի Խուսուսա Միւտիլի մէսուլըն քէնտիւնէ մուալլին տիկէր իքի միւնտալ չէրիբլէրի տափէթ էթմէքտէ կէօթ թէրաթիլ ճէօմէրալիք վէ կէնիլ զալպլիլիք պիհապղըն մէտէ չայան արքի կէրէք Մըսլ քիլիսէլէրիլիլ վէ կէ-

րէք խարիճտէ օլան ինճիլի ճէմա՛ւթ վէ թէչքիլաթլարմըզ ծնու թէչվիգ էաէճէք տպօնէլէրիլէ ճէսարէթ վէ-րիլէր իսէ Դրիստոսըն մէլէքիլթիւ իչիւն էյի պիր խըտմէթտէ պուլուն-մըչ օլուրլար:

«Բանբեր», «Մարանութա» վէ «Եէվմի թէֆէքթիւր» ճէմաթլարը-մըզըն Բէլամատն խարիճ օլարազ ագ-լի վէ բուհանի ինթիյաճընը տօյուր-Մագ պապընտա զույրի քեաֆի տիրլէր: «Աւետարանի Զայն» տնլէրէ չօգ կիւ-զէլ պիր իլալէ օլապիլիր: Տէօրտիւ-նիւն եէօքիւն ֆիյաթը պիր զազէթա ֆիյաթը պիլէ օլմառըզը հալտէ (Մը-սըրտա պիր Ինկիլիզճէ զազէթանըն ֆիյաթը աէնէվի իւչ Մըսր լիրասը կիպի տիր) ֆոմիլեալարմըզըն հէր պիրինտէ պունլարըն պիրլիքտէ պու-լունմասը թարաֆէյն իչիւն ֆաիտէլի օլաճաղը չիւպհէսիզ տիր:

Ինճիլի իշ՝ տար ֆիքրլիլիք վէ սալթ գալպ իլէ մէչղուլ օլուպ ագլա վէ ծնուն թէնվիրինէ էնէմիյէթ վէր-մէյէնլէր թարաֆընտա ազ զիյան չէքմէմիլ տիր: Ագլ տախի Ալլահըն ինսանա պախչ էթմիլ օլտուղու էն գըյմէթլի իքի մէվհիպէլէրաէն պի-րի օլաղըր հալտէ «Ագլընըզըն թէճ-տիտիլէ թէպէտտիւլ էտինիզ» էմ-րինէ զիյառէ էնէմիյէթ վէրմէք լա-զըմ կէօրիւնիւյօր: Շու հալտէ թէ-ճէտտիւտի գալպ նէ գատար մուհիմ իսէ թէճէտտիւտի ազլ տախի օ գա-տար էլզէմ սալըլըյօր: Կէօրիւտիւ-յիւնէ նազարէն «Աւետարանի Զայն» պու տաիրէյէտէ զիյառէ էնէմիյէթ վէրմէյէ չալըչըյօր:

Պողոս առաքեալըն էվվէլճէ ալմըչ օլտուղու Գօլէճ վէ Գոմաղիլէ թալիմի ծնուն միւսթապէլ էօմրիւ վէ խու-սուսա Բօմալըլարա օլան րէսալէսին-տէ իզհար էյէտիյի մանթըգի թալի-մինտէ ազ հիսսէսի օլմամըչ տըր: Զօգ

սէնէլէր էվվէլ (չիմտի Իսքէնտէրիյէ-տէ պուլունմայան) պիր իմանը չիւպ-հէլի օլան տօգթօր իլէ գօնուչըգ սը-րասընտա «Ինճիլլէրտէ իթիրազ քէօ-չէլէրի պուլունապիլիր լաքին չու Պօ-ղոս առաքեալը կէօրիւյճրմուսըն...» կիպի իմաթտա պուլունտը: Կէրէք տվամը նաա վէ կէրէք բուհանի տաի-րէտէ գուհուր էտէն միւչքիլաթըն պիրի տէ՝ չախսըն քէնտի ագլի վէ բուհանի գապիլիյէթլէրինին տէրէ-ճէսինի պիլմէտիլինտէն իլէրի կէլի-յօր: Տահա չօգ վազըթ էօյրէնմէք ի-չիւն վէրմէլի իքէն էօյրէթմէյէ թէ-չէպպիւս էթմէք՝ ճէհալէթ նէթիճէսի տիր: Էյէր եազաճագ եախտ սէօյլէյէ-ճէք իսէ ծնու էն գըսաա եազաա եա սէօյլէսէ տիւրլէրէ ազ զիյան վէ չօգ ֆաիտէ էթմիլ օլուր, զիրա էօմր գըս-աա վէ վազըթ գըյմէթլի տիր:

(Վեր.) Ս. ՄԵԼԴՈՆԵԱՆ

Իսխնէսկիյէ, 19 Օգոստոս 1940

ՊՈՒՆԼԱՐԸՆ ՃԻԻՄԼԷՍԻ ԻՄԱՆՏԱ ՎԷՖԱԹ ԷԹՏԻԼԷՐ

(Իպր. 11. 13)

«Իմանտա վէֆաթ էթմէք», «Սա-լիլէրին էօլիւմիւ», «Բապպաա վէ-ֆաթ էթմէք», իպարէլէրի միւմինլէ-րին էօլիւմիւ իչիւն իսթիմալ օլուն-մըչ տըրլար Բ. մուգատտէստէ:

Պու տիւնեալա կէլէն հէր տտէմ պիր միւստէթ եաչառըգտան սօնրա, կէլաիյի տիւնեալա էվվէտա էտէրէք մութլագա կէօզլէրինի գափար: Իմտի տօղուչ նէ գատար մուսայյէն պիր վա-գա՛ւ իսէ էօլիւմ տախի թամմ պէօյ-լէ տիր: Էօլիւմ հէր պիր իսանէյէ կիր-միլ տիր, փատիչահըն սէրալընտան պաչլալարագ թա պիր գուլըն իսանէ-սինէ գատար, վէ պիզտէն հէր պիրի-

նին սեվկիւլիւլէրինի գափուպ կէթ-
թիւրմիւշ տիր, վէ պիզ անլէրի ու
սա'աթտան գուրթարամասըզ վէ պիր
կիւն պիզ տախի պու տիւնեա վէ
տօսթլորա էլվէտա էսէճէյիզ վէ ան-
լէր տախի պիզի գուրթարամասըզ-
լար, Լաքին էն մուհիմ վէ հայաթի
սիւալ պու տըր քի պիզ իմանա վե-
ճաթ քսէնէֆմիիզ: Պուցլարն ճիւմլե-
սի իմանա վեճաթ քսիլի:

1.— Պիր միւմին, (Ալլահն էլ-
լաւ) վէֆաթ էտէր իքէն, ու տիրի
իմանլէ կէօզլէրինի գափուպ քի կիւ-
նաշլար Յիսուս Բրիտոսըն գանըն-
տա եէյգանըն տըր, կիւնաշլարն աֆի
վէ մահվ ումուշ տըր. տէրունինտէ ի-
լահի սէլամէթ վէ սիմասընտա սէմա-
վի նուր փարլար, էօլիւմին տիքէն
վէ գորգուսը արթըզ մահվ ումուշ տըր
(Իպր. 2. 15): էօլիւմ սա'աթընտա նէ
միւպարէք պիր իման վէ էմնիյէթ,
համա ոլտուն:

2.— Միւմին պու իմանլէ վէֆաթ
էտէր քի «Ինքիզալ քսիպ Բրիտոս ի-
լէ պիւրապիւր պուլուսնազ սր» (Փիլ.
1. 23) քի պու զայէթ զիյատէ էլլա
տըր:

Թէնտէն զաիպ վէ Բապպըն եա-
նընտա պուլունմաղը տաճա զիյատէ
արգու էտէրիզ (2 Կոր. 5. 8):

Էվվէթ միւմին էօլիւմ սա'աթըն-
տա պիլիր վէ իման էտէր քի չու
մուզալլամ տիւնեա տա կէօզլէրինի
գափուպ իսէտէ տէր հալ Բապպըն վէ
մուգատտէս մէլէքլէրին հուգուրընա
չըգաճագտըր: «Ուլանալըմ Բապպըն
գուսաղընա»:

3.— Միւմին վէֆաթ էտէր իքէն,
չու տիրի վէ տաճիպ թէ'էմինաթա
մալիք տիր քի, իսմի Ալլահն վէ
Գուգուրըն թախթըն էմնիւնտէ պու-
լունան Հայաթ Բիթապընտա գալտ
օլունմըն տըր. Ալլալու հա . . . :

Բապպըն իսմի միւպարէք օլտուն:

անճագ Գուգուրըն Հայաթ Բիթապը-
նա գալտ օլունանալարըն հագըզ վէ սէ-
լահիյէթի վար տըր Սիմալի Շէհրին
ալթուն վէ ինճու գափուլարընտան
իչէրի կիրմէյէ:

Սէվկիւլիւ սօսթըմ, սէնին իսմին
պու Հայաթ Բիթապընա գալտ օլուն-
մը՞ մը տըր:

4.— Քէզա, միւմին վէֆաթ էտէր
իքէն քալէն հայաթա մալիք օլտունը-
նը պիլէրէք էմնիյէթի կէօզլէրինի
գափուպ. ա'հ, տիւնեա տա ետալար իքէն
էպէտի հայաթ իւմիւտի իլէ ետաճագ
նէ գալտ միւմինին գալպինէ աղիմ
պիր թէսէլի պախշ էտէր, Բէսուլ տէ-
յօր. «Էպէտէն Բապպ իլէ պէրապէր
պուլունմաղըզ, իսմի պու սէօզլէրլէ
պիրիպիրինիզէ թէսէլի վէրինիզ (1
Սէլ. 4. 16, 17):

5.— Իմանտա վէֆաթ էտէն ճիւմ-
լէ միւմինլէր պիլիլիլի քի մեզաւրա
քալէն գալմայանաղլար, պիր տզ
սօնրա պօրու չալընմաճ, պաշ մէլէ-
յին սէտաւը վէ Ալլահն սուրըլլէ
Բապպ թախթընտան գալըզպ՝ պու-
լունարա էնէճէք վէ ճիւմլէ միւմին-
լէր պիր անտէ թէպէտաիլ էտիպ
միւմէլլա ճէսէտ իլէ Բապպըն իսթիգ-
պալ իչիւն պուլունարա հալալա
րէֆ օլունմաղըզ վէ իմանտա վէֆաթ
էտէն ճիւմլէ սէվկիւլիւլէրինիզէ գա-
վաշըպ կէօզ կէօրմէտիյի վէ գուլագ
իչիթմէտիյի վէ ինսանըն իսթընա
կէլմէտիյի մուքլու պիր քալէիյէթի
կէօնէնիպ պիզի Բէնտի գանըն իլէ
եղպալարագ սաթուն տալն վէ Փէ-
տէրի Ալլահն մէլէքլէր վէ քեռհին-
լէր նոսպ էտէն իլէլաքալըմըզա է-
պէտէն համա իտէճէյիզ:

«Պուլարըն ճիւմլէսի զէմին իւ-
զէրինտէ զարիպ վէ միւսաֆիր օլ-
տուգլարընը իգրարլէ, իմանտա վէ-
ֆաթ էթտիլէր (Իպր. 11. 13):

Կ. Յ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ

ԱԼԹՈՒՆ ՈՒՓԱՂԸ

ՏՕՍԹԱՆԷ ԹԷԼԳԻՆԱԹ

6. Կերսիյեթ. — Սէվկիւլիւ օգու-
յան, սէն Բուպլը սէվկիւլին տէյթի մի,
Օ սէնի օ՞ գառար մուհապլէթ իլէ ի-
հաթէ էտիյօր:

— Էվվէթ, էվվէթ, Անը սէվէրիմ:

— Փազաթ օնա օլան մուհապլէ-
թինի նէ՞ եօլտա իսպաթ էտիյօրսուն:

— Պէն քէնտիմի Անըն հուզու-
րընաա փաք վէ պիտուչ հըֆզ էտիյօ-
րում, թաքի պանա նազար էթտիյին-
տէ Քէնտիմի խօշանտըրմայան հիչ
պիր շէյ կէօրմէյէ: Պէն քէնտիմի Անըն
հուզուրընաա լոհաթ վէ ասուտէ հըֆզ
էտիպ, թէպէսսիւմէ սա՛յ էտէրիմ
թաքի Օ՛ պէնիմ հէր շէյէ գանա՛տթ
էթտիյիմի կէօրէ:

— Փէֆ ա՛լա, Ֆազաթ պուճլաւ
ֆեաֆի սէյիլ:

— Զօգ տէֆա Անա նէ՞ գառար
միննէթտար իտիյիմի տիւշիւնիւրիմ,
վէ պանա հէվալէ էթտիյի իշի զայ-
րէթ իլէ էճրա էթմէյէ ճէհա էտէրիմ,
սէվմէտիյիմ քիմսէլէլէ վէ պանա օ-
սանճ վէրէն հուլարա սապր իլէ թէ-
համիւլ էտէրիմ, զաիֆ օլտաղուճտա
Անա ֆէրետա էտէրիմ, զօրգաուղուճ-
տա՝ Անա հազըն կիտէրիմ, կիւնա՛հ
էթտիյիմտէ՝ տֆվլըգ թալէպ էտէրիմ
վէ վազիֆէլէրիմի տա՛հա սաաղգանէ
իճրա էթմէյէ սա՛յ էտէրիմ:

— Փէֆ ա՛լա, Ֆազաթ պուճլաւ
ֆեաֆի սէյիլ:

— Պաշգալարըն խըզմէթինէ քէն-
տիմի վազֆ էտէրիմ, պանա միւհթաճ
օլանլարըն պէն քէօլէսիյիմ, վէ պաշ-
գալարընը շիտտէթլէ հիւքմ էթմէմէյէ
տիպգաթ էտէրիմ:

— Փէֆ ա՛լա, Ֆազաթ պուճլաւ ֆեա-
ֆի սէյիլ:

Օ՛հ, իմտի պուճլաւն զիյաւտէ նէ՞
եափապիլիւրիմ, Ալլահա օլան մուհապ-

պէթիմի նաաը՛լ իպրաղ էտէպիլիւրիմ:

— Պաշգալարըն ճանընըն խէլա-
սը իշիւն քէնտիմի թէսլիմ էթ: Օ՛հ,
քեաշքի պիւսէ իտին քի պաշգալարըն
ճանը իշիւն չալըչմաղըղըն Օնա նա-
սըլ քէյֆ վէրիւր: Պու քէյֆ վէ մէսէր-
րէթի, պիր վալիտէնին՝ հէր քէսին
քէնտի չօճուղուճու խօշնուտ էթմէյէ
չալըչաղըղըն կէօրտիյինտէ հիսս էթ-
տիյի մէսէրրէթ կիպի տիւր: Քէնտի
խաթա չօճուղընը գալըրան նըրսա
տօղրու օ մինէթտար օլուր, եախօտ
քէնտի էվլաւընա տօղրու կէօսթէրի-
լէն հէր հանկը էյի պիր մուսմէլէ՛
(էյի պիր նաաիհաթ, իխթար, խօշ
սէօղ, պիր օյուճուճագ, պիր թէպէսսիմ)
գալպինի միւֆէրրահ գըլար: Էյէր
ճանլարըն թէվպէյէ կէլմէսինի խթէ-
յօր իսէն, Ալլահըն իշլէմէսինէ ֆուր-
սաթ վէր: Սէնին թաւաֆընտան օլան
ճէհա՝ անլէրին խայրընա խըզմէթ
էթմէք իւզրէ անլէր իլէ ա՛լազայա
կիրմէք տիւր: Պէօյլէ պիր ա՛լազայա
կիրմէք՝ թաթլըլըգ իլէ, պիւտիլմէյէ-
րէք, միւլայիմանէ անլէրէ Ալլահ վէ
խէլաս հազընաա սէօյլէմէք, անլէրի
Ալլահա կէօթիւրմէք, Քրիստոսա գը-
լաղուզլամագ աըր:

Պու շէյ փէք լաթիֆանէ իճրա է-
տիլէպիլիւր, անլէրէ Ալլահ հազընաա
սէօյլէյէրէք, պէօյլէճէ անլէրի Ալլահա
տօղրու թէվճիհ էտէրէք վէ Ալլահ իլէ
թէմաաա կէթիւրէրէք:

Գալպլէր հէքաիկէրէ ճէլպ օլու-
նուր, նէ զէման անլէրին մէնֆա՛տթը
վէ իտիւլը տյնի օլան շէյ հազընաա
գոնուչուլուր իսէ, ճանլար՝ Սէմալտթ
հազընաա պահա էտիլիւր իսէ:

Պա՛ռքէն պու մագսէտ իշիւն Ալ-
լահըն իսմինին զիքրինէ պիլէ ինթի-
յաճ եօգ աըր, Էթէր քի սէօյլէնիլէն
քէլսւմ ճանը մաաաի տիւնհաաաա վէ
տիւնհաաա շէյլէրտէն էօթէյէ թէվճիհ
էթսին, վէ հազիգի հայաթա լաղըմ
օլան ֆէվգ էթ թապիի քիւրրէյի հա-
վայա իլա էթսին:

Անօյլէ վազֆ էաիւմիշ պիր հայա-
թըն վէրաիւրի մէսէրրէթ հազգընտա,
փափ էամրիւն ճաղիպէսի հազգընտա,
Յիւսւսըն աշաղարըը հանընտա կէչի-
րիլէն պիր գոյ առգիգէլիք միւթէ-
լա՛տ հազգընտա, քեամիլէն Մուգա-
տէրի Իւանիյէյէ թէսլիմ՝ օլմանըն
պախշ էթաիւրի սէլամէթ հազգընտա,
վէ Իւանի Փէտէրին հազարը թահ-
թընտա սարֆէտիլէն թաթլըլըգ հազ-
գընտա, մուգաշազա իչինտէ Ալմա
հազգընտա թէֆէքթիւրիւն վէրաիւրի
թէսլիլի հազգընտա, հօգարըտա թէք-
րար պիրլէյմէք իւմիտի հազգընտա,
էպէտի սա՛տաթիւն սահիւն օլմասը
հազգընտա Պու շէյլէրի սէօյլէմէք՝
չօգլարա պէօյի ք իսայրը սէպէպ օլ-
մուշ արը, չօգլարը Ալլահա տահա հա-
զըն կէօթիւրմիւշ տիր, վէ գուտի-
յէթ հազգընտա զիյաթէ շէյլէր էօյ-
րէթմիշ տիր:

Պու շէյլէրէ ճէհա էթ, սօնրա տա-
հա նէ՛ շէյլէր հափմապ լազըմ իսէ
սանտա տէրիմ:

ԵՐԷՅ

ՂԱՅՊ ՕԼՍՈՒՇ ՇԷՀԱՏԷԹ

Ատէմին պիրլինին զոյէթ շիրին
թէրէննիւմ էաէն պիր գառնարիտ գու-
շու վար իտի Տիւշիւնտիւ քի պոնար
մէվսիմիւնտէ օնու օտտըն իչինտէ
սաղլամապ հաղրգ օլուր, օլ սէպէպէն
գարար էթտի քի գաֆէսի էվին հալ-
լուսընտա պուլուսն պէօյիւք պիր
աղտըն ալթընտ ասըն հաղը օրատա
կէչիւրմէսի իչիւն Պազաթ պու պէօ-
յիւք աղտմ պիր չօգ սէրչէլէրին հու-
վա մահալը իտի Պառնարիտ գուշու
հաղը սէրչէլէրին ըլֆաղաթընտա կէ-
չիրտի վէ քէնտի խօշ թէրէննիւմիւ-
նիւ զաշյ էլէտի նէ պէմա՛ն կիւզ
վաղթընտա կէրի օտաշա կէթիւրիւրի
իսէ, շիրին թէրէննիւմ եւրինէ սէր-
չէլէր կիպի ճիվ, ճիվ, ճիվ էտիպ տա-
րուրալը Ետգ վաղթընը ֆէտա աղա-
տաշար իլէ կէչիւրմիւշ վէ թէրէննիւ-
միւնիւ զաշյ էթմիւշ իտի, վէ օ տալա
կէրի կէլմէտի:

Խրիսթիւն օրանլար արտաընտա

տախի պա՛ազըլար վար քի պուստա
սէնէլէր էվլէլ անլէրին կիւզէլ շէհա-
տէթլէրի վար իտի Պազաթ անլէր
պալտաթի քանարիտ գուշու կիպի
տալա կէրի կէլմէմէք իւզրէ քէնտի
չէհաթէթլէրին զաշյ էթմիւշ տիրլէր
Անլէր «Ինսան վէ մէլէրլէր իսննիւ-
րըլլէ» սէօյլէյէճէք եէրաթ «չըն կըրտա-
շան պազըր հախտա չընլաշան զիլ» օլ-
մուշալըլար: Անլէր Ալլահ իլէ տաղմ
ալմաղը թէրք էթմիւշ, բուհանի թէճ-
րիպէր չախաիյէյի զաշյ էթմիւշ տիր-
լէր: Տուամ պու արը քի, պիգիմ
ճիւմլէմիգ տախի Ալլահ իլէ վէ խրիս-
թիւն միւշարէքէթիլլէ հիւլ իւմէյի
էօյրլէլ իտի քի Նիիւլլէն:

ԵԱՆԼԵՇԵՆ ԳԱՊՈՒԼ ԷԹԱԷԹ

Ատէմ պիր իսթատա պուլու-
տաղընտա՝ գուսուրընը տէրհալ վէ
ճիւտ էն գապուլ էթմէյլիք ինսան
տիւլ զի վէ բուհանի սըննէթ ու զու վ-
վէթ պախշ էտէր Վաղաա պու շէյ
«աղրարըն իսպիլաթընտ գօլաք կէ-
լիր, պազըլարընտ իսէ փէք կիւճ պիր
իշ տիր, վէ հիշ պիր վաղթ խօշ պիր
իշ տէիլ տիր, երնէտէ տալմա սիյ-
րէթի թալիմ վէ թէ գլիլէ էաէն պիր
իշ տիր: Պիր սվա պիր զապէթա
մի էլլիֆիւնտէն զապէթաթընտաթի ֆի-
լան հալլը պիր իֆաթաթի իսահիւն
էթմէսի թալէպ էտիլտիլիւնտէ, «էսլֆ
էաէրիմ քի զապէթաթա թապիւն
տաիւրէսի հօղ տրը» տէնտ ճէվապ
վէրմիւշ տիր: Պու մէսլէք իլէ պիր
զապէթա պէյքի քէնտի մուվաֆֆա-
գի էթ էաէ պիրիւր, լաքին խրիսթիւ-
նըն հայաթը մուվաֆֆապ օլմա՛զ:
Խաթաթը իսահ էթմէ ին էն էնի
վէ էն իլք տաղմը, օլ իսթաթի էթ-
տիլմիւշ քիմէյէ տէրհալ վէ սէր-
պէթաթէ իսթաթըլը իթիւրաֆ էտիպ,
հանլըլըմըլը գապուլ էթմէք տիր:
Պառնու ինմալ հախտա թէէթիւր էթմէք
բուհանի հայաթըմըլա մաղարրաթըլը
տըր: Վէ կէրէք Ալլահըն վէ կէրէք
իսէ առէմլէրին պիգէ սաղրու էմնի-
յէթիւնի թէնզիլ էտէր:

ԻՆՉՊԷՍ Կ՛ԱՐՏԱՅԱՅՏԵՍ ՔՈՒ ՍԷՐԴ

Երբ անտարանիչ մը կ'առաջնորդէր ժողով մը, վերջաւորութեան՝ փոքրիկ աղջիկ մը իրեն կը նուիրէ գեղեցիկ փունջ մը ծաղիկ, որ զարման առաջին ծաղիկներէն էր:

— Ինչո՞ւ կու տաս ինծի այս ծաղիկները, կը հարցնէ պաշտօնեան:

— Որովհետեւ քեզ կը սիրեն, կը պատասխանէ աղջնակը:

— Տէր Յիսուսի աջ աշպխսի սիրոյ նուիրենք երբեմն կը քերէ՞ս, կը հարցնէ անտարանիչը:

— Ո՛հ, կը պատասխանէ փոքրիկը, հրեշտակային ժպիտով մը, ես իմ անձս կու տամ Անոր:

Ո՛վ ընթերցող, ի՞նչպէս կ'արտայայտես Յիսուսի եւ Իր գործին հաւնդեպ ՔՈՒ սերդ: Կու տա՞ւ նուիրդ Իր գործին:

Թերթին համար դիպած ես բաժնեկիւնդ կամ նուիրդ:

Բոլորանուէր յանձնուած ես Յիսուսի:

ՆՈՒՐԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Քոյր Շողակաթ ուրախ տոթիւ մը 10 Ե.Գ. կը նուիրէ «Աւետարանի Ձայն»ի Ֆոնտին: Մեր շնորհակալութիւնները:

ՍՏԱՅԱՆՔ

«Հայաստանի Կոչնակ»ի գիտական բացառիկը մեր հայ գիտնականներու աշխատակցութեամբ: Սոյն բացառիկները (գրական, գեղարուեստական աշխատքներ), յիշատի բացառաբար գեղեցիկ են: Որոշ է որ խնայողութիւնը ոչ մէկ զոհողութեան առջեւ կանգ չէ առած, ոչ մէկ աշխատանքի ծանր չէ նկատած սոյն եզակի եւ հոյակապ քիւները հրատարակելու: «Հայաստանի Կոչնակ»ի խնայողութիւնը արժանի է շնորհաւորուելու, մանաւանդ ընթերցողներու կողմէ բարոյապէս եւ նիւթապէս ֆաշաշորուելու:

ՅԵՐԹԻՍ ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺՆԵԳԻՆՆ Է

Եղիպտոս՝ 25 Ե.Գ.

Ամերիկա՝ 1½ Տոլար

Ֆրանսա եւ Սիւրիա՝ 30 Ֆրանկ

Նկատի ունենալով մեր հայրենակիցներէն ոմանց նիւթական անձուկ վիճակը, յօժար եւնի աղյակսիներուն գեղջեալ զնով մը դրելով քերթը, եթէ առ այդ մեզի իմացնեն անձամբ կամ մեր գործակալին միջոցաւ:

ՈՒՇԱԿՐՈՒԹՅՈՒՆ.— Բոլոր դրանական տուտումներ, յօդուածներ եւ քղրակցութիւններ պէտք է հասցեագրուին հետեւեալ կերպով.—

K. T. SARIAN

2, Rue Ahmed Pacha Hasanen — Shoubra, CAIRO (Egypt).